

5.	ПРЕПОРУКА	Прописати да је страна веродостојна исправа – фактура, веродостојна исправа на основу које се може поднети предлог за извршење
	регулаторно тело (надлежно за спровођење)	Министарство правде
	пропис који треба изменити	Закон о извршном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04)
	начин спровођења	Подношење Влади Нацрта закона којим ће се предложити допуна Закона о извршном поступку („Сл. Гласник РС“, бр. 125/04) тако што ће се страна приватна исправа – фактура уврстити у веродостојне исправе на основу којих поверилац може поднети предлог за извршење.
	рок за спровођење	15.01.2010. године
	нацрт – предлог прописа чије усвајање треба да предложи регулаторно тело	<p style="text-align: center;">ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ</p> <p style="text-align: center;">Члан 1.</p> <p>У члану 36. став 2) тачка 3) после речи „(рачун)“ додаје се запета и речи „издата од стране домаћег и страног правног лица.“</p> <p>После става 4. додаје се нови став 5. који гласи: „Ако се предлог за извршење заснива на страниј веродостојној исправи, иста мора мора бити преведена на језик који је у службеној употреби у суду.“</p> <p>Ставови 5. и 6. постају ставови 6. и 7.</p> <p style="text-align: center;">Члан 2.</p> <p>Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.</p>
	подносилац иницијативе	1) адвокати

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕПОРУКЕ

КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА

Законом о парничном поступку, као и Законом о извршном поступку није изричито прописано да ли се страна веродостојна исправа – фактура, сматра веродостојном исправом на основу које се може издати платни налог, односно да ли суд на основу стране веродостојне исправе може донети решење о извршењу, из ког разлога су се у пракси појавила различита схватања и различите одлуке судова по овом питању. С једне стране постоји тумачење да страна веродостојна исправа – фактура нема својство веродостојне и да се на основу ње не може одредити извршење, већ се остваривање новчаног потраживања на основу стране веродостојне исправе може вршити искључиво у поступку за издавање платног налога док са друге стране поједини судови одређују извршење на основу стране веродостојне исправе. Из тог разлога јавља се правна несигурност и странке нису сигурне на који начин могу остварити своје доспело потраживање које се доказује страном веродостојном исправом - фактуром.

ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ - УШТЕДЕ

Није могуће прецизно навести уштеде на годишњем нивоу, али би јасно прописивање на који начин поверилац може наплатити потраживање које се доказује страном веродостојном исправом – фактуром, довело до веће правне сигурности, смањења трошкова поступка, бржег окончања поступака а самим тим и до бржег намирења поверилаца.

ДЕТАЉНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Чланом 453. Закона о парничном поступку прописано је да кад се тужбени захтев односи на доспело потраживање у новцу, а то се потраживање доказује веродостојном исправом приложеном тужби у изворнику или овереном препису, суд ће издати налог туженом да испуни тужбени захтев (платни налог).

Као веродостојне исправе сматрају се нарочито:

- 1) јавне исправе;
- 2) приватне исправе на којима је потпис обвезника оверио орган надлежан за оверавање;
- 3) менице и чекови са протестом и повратним рачунима ако су они потребни за заснивање захтева;
- 4) изводи из оверених пословних књига;
- 5) фактуре;
- 6) исправе које по посебним прописима имају значај јавних исправа.

Чланом 36. Закона о извршном поступку предвиђено се извршење ради остваривања новчаног потраживања одређује и на основу веродостојне исправе.

Веродостојна исправа у смислу овог закона је:

- 1) меница и чек са протестом и повратним рачуном, ако је то потребно за заснивање потраживања;
- 2) обвезница и друга хартија од вредности издата у серији које имаоцу дају право на исплату номиналне вредности;

- 3) фактура (рачун);
 - 4) изводи из пословних књига за цену комуналних услуга, испоруку воде, топлотне енергије, одвоз смећа и сличне услуге;
 - 5) јавна исправа која конституише извршиву новчану обавезу, осим страних јавних исправа;
 - 6) банкарска гаранција;
 - 7) акредитив;
 - 8) оверена изјава извршног дужника која овлашћује извршног повериоца на пренос новчаних средстава.
- Фактуром (рачуном) се сматра и обрачун камате.

Имајући у виду да Законом о парничном поступку, као и Законом о извршном поступку није изричито прописано да ли се страна веродостојна исправа - фактура сматра веродостојном исправом на основу које се може издати платни налог, односно донети решење о извршењу, у пракси су се појавила различита схватања и различите одлуке судова по овом питању. С једне стране постоји тумачење да страна веродостојна исправа – фактура нема својство веродостојне на основу које се може поднети предлог за извршење, већ се остваривање новчаног потраживања на основу стране веродостојне исправе може вршити искључиво у поступку за издавање платног налога (став Вишег трговинског суда). Са друге стране постоји схватање је страна веродостојна исправа – фактура, веродостојна исправа на основу које се може поднети предлог за извршење. Разлог за такво тумачење произилази из члана 253. став 3. Закона о извршном поступку којим је прописано да се скраћени извршни поступак не може спровести на основу стране исправе. Те како одредбе које прописују поступак за доношење решења о извршењу на основу веродостојне исправе не садрже такво ограничење када је реч о страниј приватној исправи, то из наведеног произилази да се на основу стране веродостојне исправе може одредити извршење осим у скраћеном поступку. Из тог разлога појавила се потреба да се законом јасно пропише на који начи се може наплатити потраживање које се доказује страном веродостојном исправом – фактуром. Јасним прописивањем начина наплате потраживање које се доказује страном веродостојном исправом – фактуром, отклонила би се потреба за тумачењем закона што би за последицу имало већу правну сигурност.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ ЧИЈА СЕ ИЗМЕНА ПРЕДЛАЖЕ

„Члан 36.

Извршење ради остваривања новчаног потраживања одређује се и на основу веродостојне исправе.

Веродостојна исправа у смислу овог закона је:

- 1) меница и чек са протестом и повратним рачуном, ако је то потребно за заснивање потраживања;
- 2) обвезница и друга хартија од вредности издата у серији које имаоцу дају право на исплату номиналне вредности;
- 3) фактура (рачун) ИЗДАТА ОД СТРАНЕ ДОМАЋЕГ ИЛИ СТРАНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА;
- 4) изводи из пословних књига за цену комуналних услуга, испоруку воде, топлотне енергије, одвоз смећа и сличне услуге;
- 5) јавна исправа која конституише извршиву новчану обавезу, осим страних јавних исправа;

6) банкарска гаранција;

7) акредитив;

8) оверена изјава извршног дужника која овлашћује извршног повериоца на пренос новчаних средстава.

Фактуром (рачуном) се сматра и обрачун камате.

Веродостојна исправа је подобна за извршење ако су у њој назначени извршни поверилац и извршни дужник, предмет, врста, обим и време испуњења обавезе.

АКО СЕ ПРЕДЛОГ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ЗАСНИВА НА СТРАНОЈ ВЕРОДОСТОЈНОЈ ИСПРАВИ, ИСТА МОРА БИТИ ПРЕВЕДЕНА НА ЈЕЗИК КОЈИ ЈЕ У СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ У СУДУ.

Кад се из веродостојне исправе не види доспелост потраживања, извршење се одређује ако је извршни поверилац поднео писмену изјаву да је потраживање доспело и означио дан доспелости.

Када веродостојна исправа представља и средство плаћања, на захтев извршног повериоца првешће се скраћени поступак извршења.“